

RAFAŁ SOLECKI, FABIAN WELC, BARTOSZ NOWACKI

WYNIKI BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH OSIEDLA OBRONNEGO Z WZESNEJ EPOKI ŻELAZA W WYSOKIEJ WSI, POWIAT OSTRÓDZKI, STANOWISKO 7

RESULTS OF ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS OF THE EARLY IRON AGE HILLFORT
AT WYSOKA WIEŚ, OSTRÓDA COUNTY, SITE 7

Słowa kluczowe: wczesna epoka żelaza, kultura kurhanów zachodniobałtyjskich, osiedle obronne, grodzisko

Keywords: Early Iron Age, West Balt Barrow Culture, fortified settlement, hillfort

W 2015 roku Wiesław Skrobot zaprezentował nowoodkryte grodzisko, znajdujące się w Lesie Dylewskim, i opisał je w sposób następujący: *obiekt silnie broniony warunkami naturalnymi (...) widoczne pozostałości kilku pierścieni wałów i fos*¹. Stanowisko to znajduje się w odległości około 900 m na południe od wsi Miejska Wola, pow. ostródzki, ale administracyjnie należy do Wysokiej Wsi (Ryc. 1). Latem 2018 roku archeolodzy z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie przeprowadzili w obrębie grodziska badania archeologiczne, mające na celu rozpoznanie jego stratygrafii oraz ustalenie chronologii i afiliacji kulturowej². Przy

okazji tych prac stanowisko zewidencjonowano w ramach AZP 29-56, nadając mu numer 26 na obszarze i numer 7 w miejscowości Wysoka Wieś.

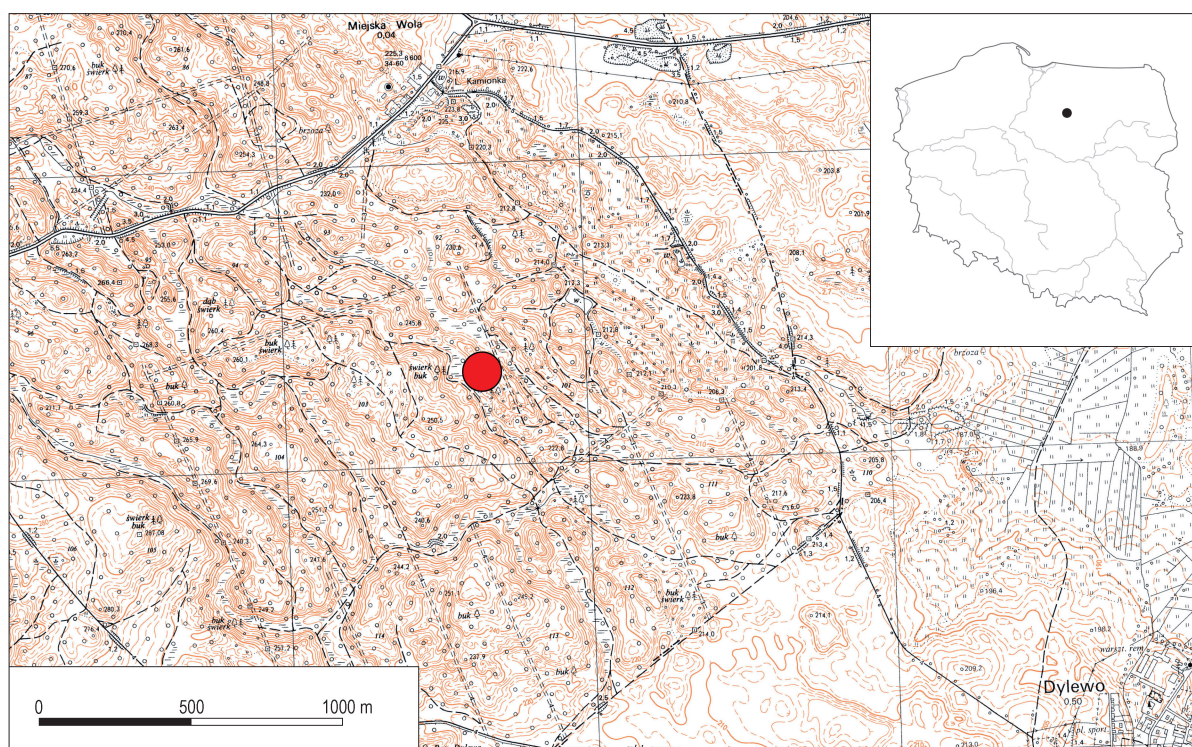
Grodzisko, według zmodyfikowanej w 2018 roku wersji podziału Polski na regiony fizyczno-geograficzne, znajduje się w obrębie Garbu Lubawskiego³. Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski położone jest na utworach kemowych, po-

Nauki Korelacja faz osadnictwa pradziejowego i wczesnośredniowiecznego w Polsce północno-wschodniej z przemianami środowiska przyrodniczego, w świetle badań osadów jeziornych (ID: UMO-2016/21/B/ST10/03059), którego kierownikiem ze strony Instytutu Archeologii UKSW był dr hab. Fabian Welc.

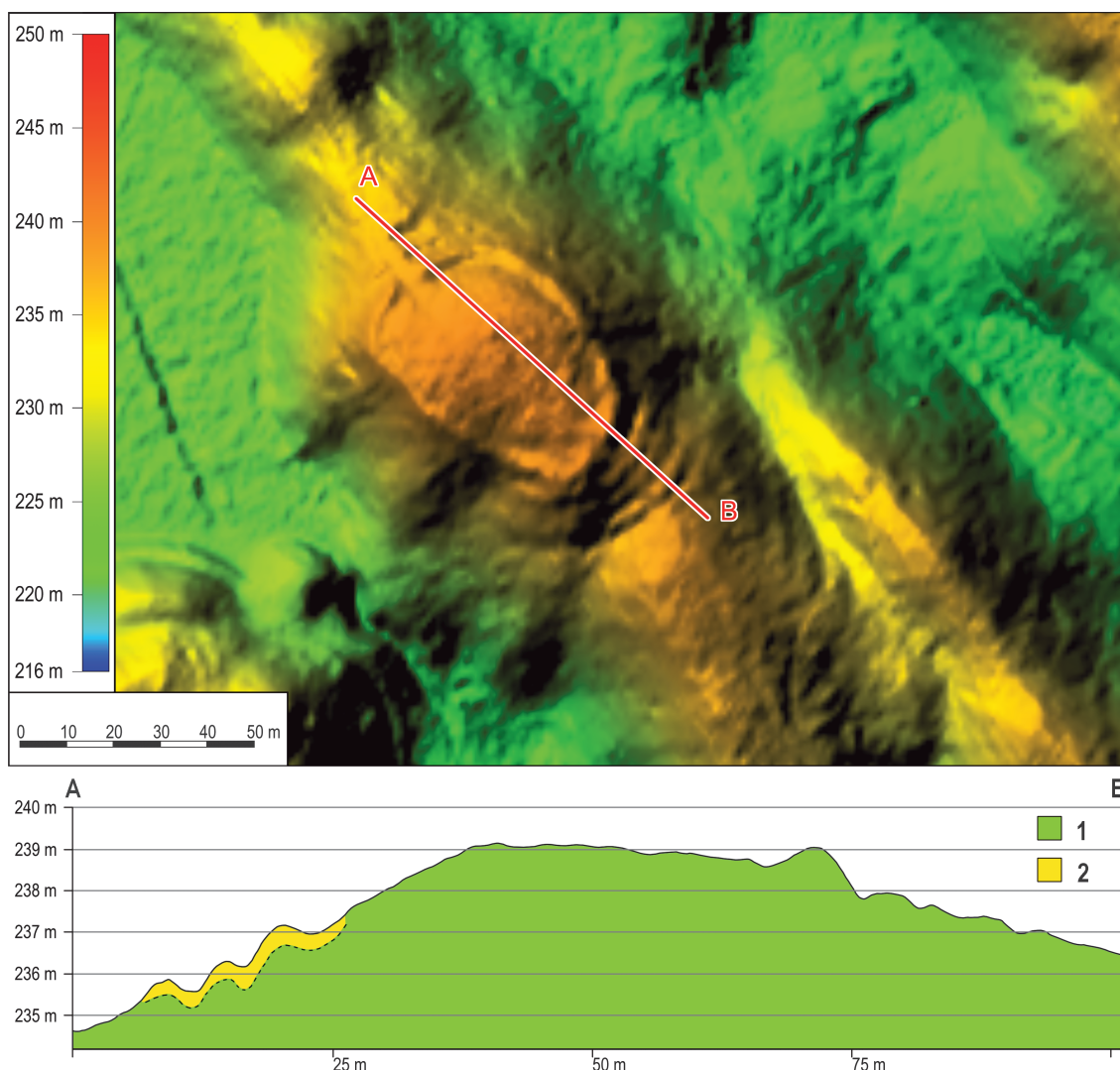
³ J. SOLON ET ALII 2018, mapa.

¹ W. SKROBOT 2015, 123.

² Badania przeprowadzono w ramach grantu Narodowego Centrum

Ryc. 1. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Lokalizacja grodziska. Oprac.: R. Solecki (na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)

Ryc. 2. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Przekrój grodziska po dłuższej osi. 1 – współczesna powierzchnia gruntu; 2 – nawarstwienia przekształcone w wyniku działalności człowieka. Oprac.: R. Solecki (na podstawie danych Numerycznego Modelu Terenu z Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej i odwiertów świdrem geologicznym)

Fig. 2. Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7. Cross-section of the hillfort along its longer axis. 1 – modern ground level; 2 – layers transformed in result of human activity. Graphics: R. Solecki (based on Digital Terrain Model from the Head Office of Geodesy and Cartography and drillings made with a soil auger)

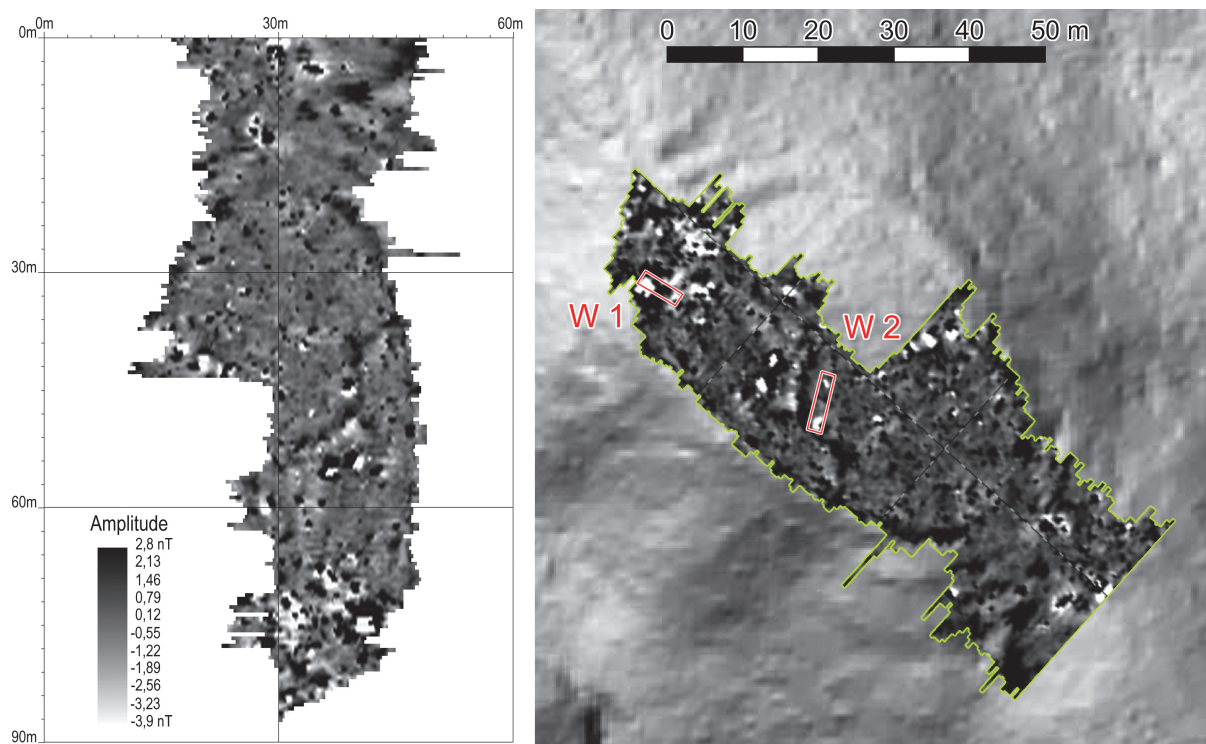
wstałych w trakcie górnego stadiału zlodowacenia Wisły, które tworzą piaski i mułki z możliwymi intruzjami żwirków⁴.

Prospekcja terenowa wykazała, że obiekt zajmuje niewielkie wydłużone wyniesienie, zorientowane w przybliżeniu po osi północ-południe i porośnięte obecnie gęstym, młodym lasem mieszanym z dominującą sosną i brzozą. Charakterystyczne ślady pozostawione przez specjalistyczne pojazdy przeznaczone do wycinki drzew oraz wiele ściętych pni wskazują jednoznacznie, że na obszarze stanowiska prowadzona była gospodarka leśna, co potwierdził również leśniczy pan Maciej Kwaśny. Szczególnie duże zniszczenia warstw przypowierzchniowych odnotowano w obrębie majdanu, gdzie widoczne były ślady orki leśnej i tzw. darcia pasów ziemi. Oprócz wspomnianych zniszczeń antropogenicznych stanowisko uległo silnej erozji, zwłaszcza w części południowej i południowo-zachodniej.

Od wschodu i zachodu grodzisko jest w sposób naturalny chronione przez strome zbocza o wysokości dochodzącej do 17 m, opadające ku wąskim dolinom, zajętym obecnie przez podmokłe trzęsawiska, a miejscami bagniska ze stagnującą wodą. Dostęp do obiektu od stron północnej i południowej umożliwia wąska ścieżka, pnąca się w górę po grzbiecie garbu. Prawdopodobnie była ona wykorzystywana już w XIX wieku.

Majdan ma kształt owalny, wydłużony po osi północny zachód-południowy wschód, o średnicach 50 m i 35 m. Obwód po linii wału I (licząc od majdanu) wynosi 150 m, a powierzchnię można szacować na około 16 arów. Najwyższy punkt w obrębie majdanu osiąga poziom około 239,4 m n.p.m. Bezpośrednio przy wale I od strony majdanu znajduje się niewielkie, płytkie zagłębienie przywałowe. W częściach północnej i południowej grodziska za wałem I widoczne są relikty dalszych umocnień – systemu naprzemianległych wałów i fos. Na północy uchwytne jest fosa I, wał II o długości około 25 m, fosa II, wał III

⁴ D. GAŁĄZKA 2009, 46–47.

Ryc. 3. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Wyniki badań magnetycznych nałożone na obraz Numerycznego Modelu Terenu stanowiska, z zaznaczoną lokalizacją wykopów. Oprac.: F. Welc, R. Solecki (na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)

Fig. 3. Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7. Magnetic test results superimposed on Digital Terrain Model of the site, with the excavation trenches marked. Graphics: F. Welc, R. Solecki (basing on <http://mapy.geoportal.gov.pl>)

o długości około 18 m i fosa III. Na południu nadal czytelne są fosa I, wał II długości około 40 m, fosa II, wał III długości około 28 m i fosa III, a dodatkowo rysuje się wał IV długości około 48 m oraz fosa IV. Zachowane pozostałości obwarowań nie są masywne, a średnia szerokość fosy lub wału nie przekracza 2 m. Ukształtowanie powierzchni stanowiska i jego przekrój po dłuższej osi przedstawia rycina 2.

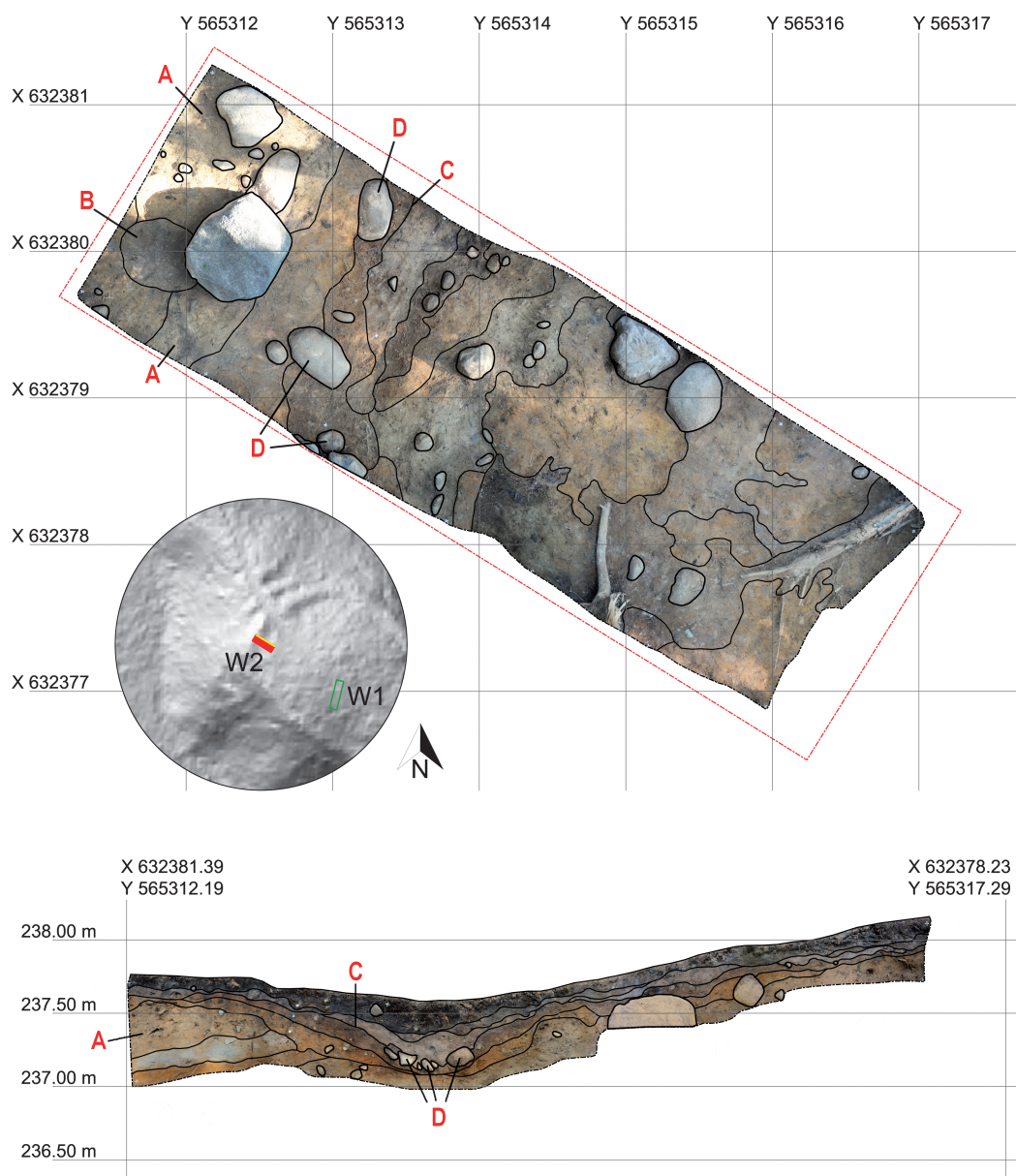
Wytyczenie wykopów zostało poprzedzone nieinwazyjnymi badaniami magnetycznymi, wykonanymi wiosną 2018 roku na obszarze o powierzchni około 1800 m², obejmującym swym zasięgiem majdan i fragment umocnień od strony południowej (Ryc. 3). Pozostała część stanowiska była niedostępna ze względu na gęste zalesienie. Na powierzchni grodziska stwierdzono duże ilości materiału skalnego, co wynika z budowy geologicznej Wzgórz Dylewskich, tworzących się w efekcie zaburzeń glaciektonicznych, podczas nasuwania się lądolodu w kierunku południowym. Co więcej, w fazie głównej zlodowacenia Wisły, jego czoło znajdowało się dokładnie na północ od obecnych Wzgórz Dylewskich, skutkiem czego ogromne ilości materiału morenowego (głównie piaski, żwiry i głazy) były deponowane bezpośrednio na ukształtowanych wcześniej formach.

W badaniach wykorzystano gradientometr Bartington Grad-601 (typu *fluxgate*), obecnie jedno z najbardziej efektywnych urządzeń służących do nieinwazyjnych badań geoarcheologicznych. Nie rejestruje on całkowitego natężenia pola magnetycznego, a jedynie różnicę między wartością pomiaru między dwoma cewkami umieszczonymi na różnych wysokościach w odstępnie 1 m od siebie. Efekty pomiarów magnetycznych przedstawione są w formie mapy rozkładu wartości amplitudy

anomalii magnetycznych, w tzw. skali pozytywowej. Oznacza to, że obszary ciemniejsze odpowiadają anomalii o podwyższonych wartościach natężenia pola magnetycznego (w nT), zaś jasne wskazują na niskie jego wartości. Innymi słowy, miejsca zaciemnione oznaczają większą koncentrację materii, osadów lub obiektów wzbogaconych w minerały ferromagnetyczne. W wypadku stanowisk archeologicznych są to zazwyczaj miejsca koncentracji organiki oraz popiołów.

Przebadano wykopaliskowo obszar o łącznej powierzchni 28 m². Wykop 1 (8×2 m) otwarto w centralnej części majdanu, gdzie ujawniona została dipolowa anomalia magnetyczna, przypuszczalnie mogąca wskazywać na obecność obiektu archeologicznego, np. paleniska. Wykop 2 (6×2 m) wytyczono w obrębie zagłębienia przywałowego, w miejscu kolejnej anomalii dipolowej o amplitudzie około 4 nT. Jak się okazało, odchylenia w obu wykopach wywołane były przez duże głazy (granitoidy), które pierwotnie mogły być elementami zagospodarowania osiedla, gdyż znajdowały się w obrębie śladowo zachowanych struktur antropogenicznych.

Materiał zabytkowy znaleziono jedynie w wykopie 2. W wykopie 1, niemalże bezpośrednio poniżej humusu leśnego, odsłonięto glebę bielcową i naturalne warstwowe piaski kemowe. Ewentualny poziom użytkowy został tam prawdopodobnie zniszczony w wyniku erozji i prowadzonej gospodarki leśnej. W wykopie 2 zarejestrowano ślady umocnień z okresu funkcjonowania osiedla (Ryc. 4): piaszczysto-kamienisty nasyp wału o wysokości do 0,4 m (A) oraz dół posłupowy o średnicy około 0,6 m i przekroju U-kształtnym, zlokalizowany w najwyższym punkcie wału (B). Wzdłuż wału od strony majdanu odnotowano

Ryc. 4. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Plan i profil północny wykopu 2: A – nasyp wału; B – dół postłupowy; C – zagłębienie przywałowe; D – bruk kamienny. Oprac.: R. Solecki

Fig. 4. Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7. Plan and N wall of trench 2: A – embankment; B – post-hole; C – embankment ditch; D – stone pavement. Graphics: R. Solecki

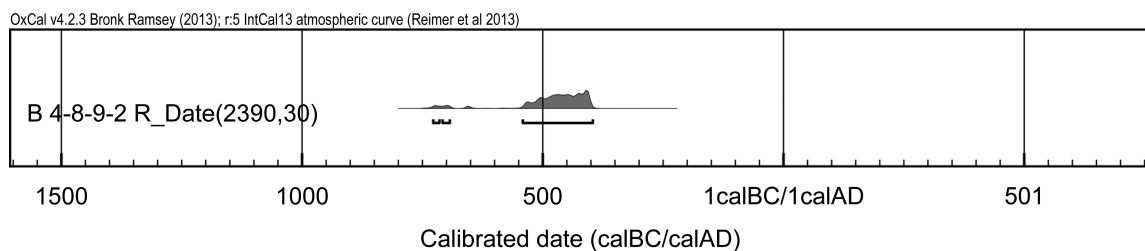
plytkie zagłębienie przywałowe (C), wyłożone brukiem kamiennym (D), w obrębie którego znaleziono większość materiału ceramicznego. Z przestrzeni pomiędzy kamieniami pobrano próbkę zwęglonego drewna, której analiza radiowęglowa dała wynik 728–397 p.n.e. z prawdopodobieństwem 95,4%. Przy prawdopodobieństwie 91,3% wynik zawęża się do przedziału 542–397 p.n.e. (Ryc. 5)⁵, wskazując na przełom okresu halszackiego D i okresu wczesnolateńskiego.

W trakcie badań pozyskano 23 fragmenty ceramiki, w tym kilka charakterystycznych (Ryc. 6:1–5). Większość skorup jest silnie rozdrobniona, a największy wymiar 80% ułamków nie przekracza 4 cm. Naczynia wykonane były taką samą techni-

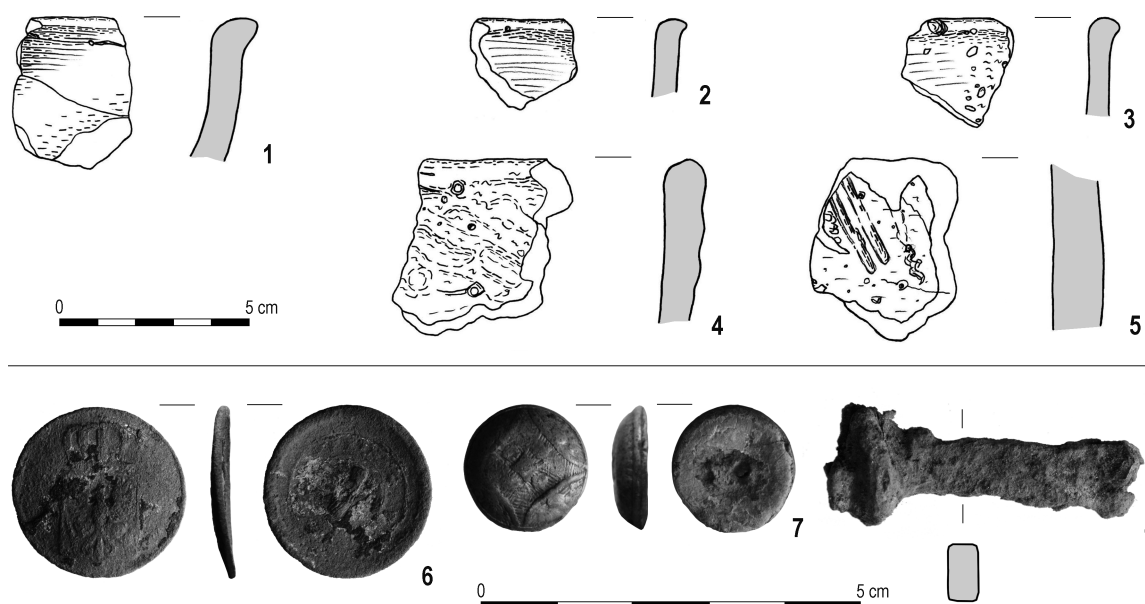
ką i z identycznej masy ceramicznej, którą stanowiła niezbyt dobrze wypłukana glina, zawierająca liczny drobnoziarnisty piasek, i schudzona tłuczonym, ostrokrawędzistym granitem. Wypalano je w atmosferze utleniającej. Czerepy uzyskały barwę czerwono-brązową lub brązową i taki sam kolor miały ich przełomy. Grubość ścian naczyń zamyka się w przedziale 5–13 mm, wynosząc średnio 8 mm. Powierzchnia zewnętrzna jest opracowana w różny sposób: niestarannie zagładzona (sześć ułamków), szorstka (dziewięć fragmentów) lub intencjonalnie chropowata (siedem skorup).

Fragment wylewu o nieco pogrubionej krawędzi i zagładzanej powierzchni pochodzi najpewniej z misy (Ryc. 6:1), którą według klasyfikacji Łucji Okulicz można zaliczyć do typu VI odmiany a. Forma naczynia i technika jego wykonania odpowiadają wyróżnionej przez wspomnianą badaczkę ceramice

⁵ Oznaczanie wykonano w 2019 roku w Poznańskim Laboratorium Radiowęglowym, numer próbki 14373/18.

Ryc. 5. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Wykres kalibrowanej daty ^{14}C , uzyskanej z próbki zwęglonego drewna. Oprac.: F. Welc
Fig. 5. Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7. Graph of calibrated ^{14}C date, taken from a charred wood sample. Graphics: F. Welc

Ryc. 6. Wysoka Wieś, pow. ostródzki, stan. 7. Ceramika z wczesnej epoki żelaza (1–5). Nowożytnie przedmioty metalowe: guzik mosiężny (6), guzik srebrny (7), gwóźdź żelazny (8). Rys.: B. Nowacki (1–5). Fot.: R. Solecki (6–8)

Fig. 6. Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7. Early Iron Age Pottery (1–5). Modern metal objects: brass button (6), silver button (7), iron nail (8). Drawing: B. Nowacki (1–5). Photo: R. Solecki (6–8)

grupy II kultury kurhanów zachodniobałtyjskich i datowanej przez nią na schyłek okresu halsztackiego D i początek okresu wczesnolateńskiego⁶. Zgodnie z podziałem ceramiki opracowanym przez Mirosława Hoffmanna takie misy należą do grupy III, typu VI, odmiany 1. Autor datuje je na okres lateński A/B⁷. Misy o podobnej formie znane są z innych osiedli obronnych kultury kurhanów zachodniobałtyjskich, położonych niedaleko, bo w odległości do 40 km, od stanowiska w Wysokiej Wsi. Znalezione je na grodzisku w Wieprzu, pow. iławski, stan. 20, datowanym na IV–II wiek p.n.e.⁸, na osiedlach funkcjonujących w IV–III wieku p.n.e. w Starym Folwarku, pow. iławski, stan. 1⁹ i Tątlawkach, pow. ostródzki, stan. 2¹⁰,

a także na osadzie w Kretowinach, pow. ostródzki, użytkowanej w III wieku p.n.e.¹¹ i stanowisku 24 w Strużynie, pow. ostródzki, z VI–IV wieku p.n.e.¹²

Na jednym fragmencie ceramiki odnotowano obecność dwóch równoległych do siebie, płtych, żłobionych kresek (Ryc. 6:5). Zdaniem Ł. Okulicz zdobienie *grupami kresek* pojawia się sporadycznie na ceramice grupy I, upowszechnia się i przybiera nowe motywy w grupie II, a w grupie III ornament ten jest stosowany często i wykonywany za pomocą głębszych żłobków niż wcześniej¹³. Naczynia zdobione w ten sposób znane są ze wspomnianego już osiedla obronnego w Starym Folwarku, stan. 1¹⁴ a także z grodziska w Dzierzgoniu Starym, pow. sztumski, gdzie datowane są na przełom okresów halsztackiego i wczesnolateńskiego¹⁵.

⁶ Ł. OKULICZ 1970: 24–37.

⁷ M.J. HOFFMANN 2000, 94, ryc. 40.

⁸ U. KOBYLŃSKA 2017a, 249–258, tabl. 2:7.14; U. KOBYLŃSKA, R. SOLECKI, J. WYSOCKI 2017a, 260.

⁹ A. CHOJNACKA-BANASZKIEWICZ 2017a, 129–190, ryc. 25a/IIIA:g, tabl. 13:4.11; 2017b, 191–193.

¹⁰ U. KOBYLŃSKA 2017b, 118–132, tabl. 1:10.12, 3:17.19; U. KOBYLŃSKA, R. SOLECKI, J. WYSOCKI 2017b, 135–136.

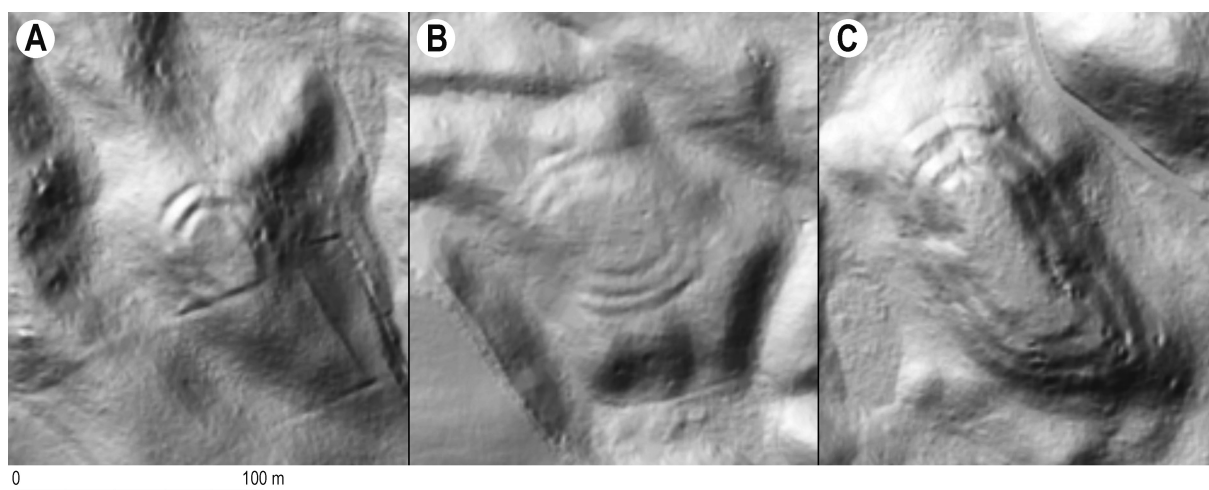
¹¹ J. ANTONIEWICZ 1964, 130–133, tabl. XXXII:f.

¹² R. SOLECKI 2017a, 101–105, tabl. 1:1.3; 2017b, 106–107.

¹³ Ł. OKULICZ 1970, 33, 38.

¹⁴ A. CHOJNACKA-BANASZKIEWICZ 2017a, 129–190, tabl. 1:10, 20:2, 22:1.2.

¹⁵ J. ANTONIEWICZ 1964, 65, tabl. XI:k.

Ryc. 7. Osiedla obronne z kilkoma liniami wałów i fos, położone w pobliżu Wysokiej Wsi, pow. ostródzki, stan. 7: A, C – Wysoka Wieś, pow. ostródzki; B – Dylewo, pow. ostródzki (na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)

Fig. 7. Fortified settlements with several lines of ramparts and moats, located in the vicinity of Wysoka Wieś, Ostróda County, site 7: A, C – Wysoka Wieś, Ostróda County, B – Dylewo, Ostróda County (basing on <http://mapy.geoportal.gov.pl>)

Zbiór ceramiki z grodziska w Wysokiej Wsi wykazuje zatem cechy zarówno I, jak i II grupy ceramiki kultury kurhanów zachodniobałtyjskich i może być datowany szeroko na koniec okresu halsztackiego D i początek okresu wczesnolateńskiego.

W trakcie badań pozyskano także część żarna nieckowatego, dwa guziki (Ryc. 6:6.7) i fragment gwoźdź (Ryc. 6:8). Fragment granitowego żarna, wydobyty prawdopodobnie w trakcie kultywacji ziemi na potrzeby gospodarki leśnej, znajdował się częściowo na powierzchni. Tego typu zabytki nie wykazują cech datujących. Znanie są także z innych wczesnożelaznych osad kultury kurhanów zachodniobałtyjskich, np. z Wieprza, stan. 20¹⁶, Tątlówek, stan. 2¹⁷, czy badanego w okresie międzywojennym osiedla w Modrzewinie, pow. elbląski¹⁸. Co ciekawe w Wieprzu i w Modrzewinie uszkodzone kamienie żarnowe znaleziono w dołach postłupowych, gdzie wtórnie służyły do stabilizowania konstrukcji palowych.

Guziki i gwoźdź znaleziono w powierzchniowej warstwie humusu. Większy guzik o średnicy 23 mm, prawdopodobnie mosiężny, jest płaski i zaopatrzony w uszko z drutu (Ryc. 6:6). Na awersie znajduje się tarcza z orłem, ponad tarczą korona, na rewersie zatarty napis. Takie guziki noszone były przez urzędników pruskich w XIX i na początku XX wieku. Drugi guzik o średnicy 16 mm, w przekroju jest płasko-wypukły, a wykonany z dwóch, najpewniej srebrnych blaszek. Awers pokryty jest geometrycznym motywem ozdobnym, a na spodzie znajdują się ślady po wykonaniu z drutu, odłamanym uszku (Ryc. 6:7). Fragment żelaznego gwoźdź miał długość 40 mm i prostokątny w przekroju trzpień o wymiarach 7×4 mm (Ryc. 6:8).

Stanowisko 7 w Wysokiej Wsi jest kolejnym nowoodkrytym osiedlem obronnym o charakterystycznej formie terenowej, gdzie majdan otoczony został kilkoma liniami wałów i fos¹⁹.

Pomimo stwierdzonych dużych zniszczeń w centralnej i południowej partii majdanu, gdzie wyerodowaniu uległa znaczna część pierwotnych nawarstwień kulturowych, prospekcja nieinwazyjna potwierdzona badaniami wykopaliskowymi i sondowaniami świderem geologicznym wykazała, że poziom użytkowy z okresu funkcjonowania grodziska zachował się w obrębie zagłębienia przywałowego i fos. Czas użytkowania osiedla określono na końcową fazę okresu halsztackiego D i początek okresu wczesnolateńskiego (La Tène A/B). W kalibrowanych latach ¹⁴C jest to przedział lat 542–397 p.n.e., z prawdopodobieństwem 91,3%.

Otoczone kilkoma wałami osiedle obronne w Wysokiej Wsi nie jest założeniem wyjątkowym. W odległości nie przekraczającej 4 km od niego położone są trzy kolejne grodziska o takiej samej formie terenowej (Ryc. 7), z których żadne do tej pory nie zostało zewidencjonowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Na dwóch z nich, przeprowadzono już prace wykopaliskowe (Ryc. 7:A,C), a materiały są w trakcie opracowywania. Badania trzeciego osiedla (Ryc. 7:B) planowane są na 2020 rok.

Dr Rafał Solecki

Instytut Archeologii, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
ul. Wóycickiego 1/3, bud. 23
PL 01-938 Warszawa
r.solecki@uksw.edu.pl
<https://orcid.org/0000-0003-4888-4864>

Dr hab. Fabian Welc

Instytut Archeologii, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
ul. Wóycickiego 1/3, bud. 23
PL 01-938 Warszawa
f.welc@uksw.edu.pl
<https://orcid.org/0000-0001-6122-1884>

¹⁶ U. Kobylińska 2017c, 256.

¹⁷ U. Kobylińska 2017d, 134–135.

¹⁸ W. Neugebauer 1936, 114.

¹⁹ Aktualny wykaz stanowisk tego typu patrz: Z. Kobyliński 2018; F. Welc et alii 2018.

Bartosz Nowacki
ul. Klaudyny 12 m. 105
PL 01-684 Warszawa
barteknowacki@gmx.net
<https://orcid.org/0000-0002-9900-6407>

Received: 25.02.2019 / Reviewed: 2.11.2019 / Accepted: 15.11.2019

BIBLIOGRAFIA

- ANTONIEWICZ, J. 1964: *Osiedla obronne okresu wczesnożelaznego w Prusach*, „Światowit” XXV, 5–211.
- CHOJNACKA-BANASZKIEWICZ, A. 2017a: *Stary Folwark, st. 1: znaleziska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom I*, Warszawa, 129–190.
- CHOJNACKA-BANASZKIEWICZ, A. 2017b: *Stary Folwark, st. 1: chronologia stanowiska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom I*, Warszawa, 191–193.
- GAŁĄZKA, D. 2009: *Objaśnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50000. Arkusz Lubawa (211)*, Warszawa.
- HOFFMANN, M.J. 2000: *Kultura i osadnictwo południowo-wschodniej strefy nadbałtyckiej w I tysiącleciu p.n.e.*, Olsztyn.
- NEUGEBAUER, W. 1936: *Vorgeschichtliche Siedlungen in Lärchwalde, Kreis Elbing*, „Elbinger Jahrbuch” 12/13, 99–166.
- KOBYLIŃSKA, U. 2017a: *Wieprz, st. 20: znaleziska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 249–259.
- KOBYLIŃSKA, U. 2017b: *Tątlawki, st. 2: znaleziska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 118–136.
- KOBYLIŃSKA, U. 2017c: *Wieprz, st. 20: zabytki ruchome*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 245–256.
- KOBYLIŃSKA, U. 2017d: *Tątlawki, st. 2: zabytki ruchome*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 121–136.
- KOBYLIŃSKA, U., SOLECKI, R., WYSOCKI, J. 2017a: *Wieprz, st. 20: chronologia stanowiska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 260.
- KOBYLIŃSKA, U., SOLECKI, R., WYSOCKI, J. 2017b: *Tątlawki, st. 2: chronologia stanowiska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 135–136.
- KOBYLIŃSKI, Z. 2018: *Rola lotniczego skanowania laserowego w odkrywaniu starożytnych i wczesnohistorycznych grodzisk na terenach leśnych: przykład historycznych krain Pomezanii i Pogezanii*, [w:] M. Gojda, Z. Kobyliński (red.), *Lotnicze skanowanie laserowe jako narzędzie archeologii*, *Archaeologica Hereditas* 11, Warszawa, 175–188.
- OKULICZ, Ł. 1970: *Kultura kurhanów zachodniobałtyjskich we wczesnej epoce żelaza*, Wrocław.
- SKROBOT, W. 2015: *Antropologia przestrzeni*, [w:] D. Gałązka, W. Skrobot, A. Szarzyńska, *Wzgórza Dylewskie. Geologia, krajobraz, antropologia przestrzeni*, Olsztyn, 109–187.
- SOLON, J. ET ALII 2018: J. Solon, J. Borzyszkowski, M. Bidłasik, A. Richling, K. Badora, J. Balon, T. Brzezińska-Wójcik, Ł. Chabudziński, R. Dobrowolski, I. Grzegorzczak, M. Jodłowski, M. Kistowski, R. Kot, P. Krąż, J. Lechnio, A. Macias, A. Majchrowska, E. Malinowska, P. Migoń, U. Myga-Piątek, J. Nita, E. Papińska, J. Rodzik, M. Strzyż, S. Terpiłowski, W. Ziaja, *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, „Geographia Polonica” 91/2, 143–170.
- WELC, F. ET ALII 2018: F. Welc, J. Nitychoruk, R. Solecki, K. Rąbiega, J. Wysocki, *Results of integrated geoarchaeological prospection of unique Iron Age hillfort located on Radomno Lake Island in North-Eastern Poland*, „Studia Quaternaria” 35/1, 55–71.
- SOLECKI, R. 2017a: *Strużyna, st. 24: znaleziska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 101–105.
- SOLECKI, R. 2017b: *Strużyna, st. 24: chronologia stanowiska*, [w:] Z. Kobyliński (red.), *Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Tom II*, Warszawa, 106–107.

RESULTS OF ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS OF THE EARLY IRON AGE HILLFORT AT WYSOKA WIEŚ, OSTRÓDA COUNTY, SITE 7

SUMMARY

In 2015, an interesting hillfort was discovered at Wysoka Wieś, Ostróda County, in north-eastern Poland (Fig. 1; W. SKROBOT 2015, 123). It was characteristic because its yard was surrounded by 3–4 concentric lines of ramparts separated by dry moats (Fig. 2). In 2018, an archaeological evaluation of this site was conducted to acquire information about its chronology and cultural affiliation. The central and southern part of the site was strongly disturbed in the 20th century, when all the environs were cultivated for reforestation. The only remains of former habitation were discovered near the embankments, particularly in the ditch which ran along the main rampart, on its inner side, and on the main rampart itself. The relics included: a posthole located at the highest point of the embankment and loose stones – a probable paving – located in the above-mentioned ditch (Fig. 4). A radiocarbon dating of the charcoal collected from the soil beneath the stones gave a calibrated date between 542–397 BC with a probability of 91.3% (Fig. 5). The analysis of the pottery shards (Fig. 6:1–5) suggests that they can be linked with the 2nd group in the classification of ceramics of the West Balt Barrow Culture and can be dated to the turn of the Hallstatt D and La Tène A/B periods (Ł. OKULICZ 1970, 24–38). These two chronologies correspond with each other and it can be assumed that the hillfort was in use during the end of the Early Iron Age and at the beginning of the La Tène Period.

Thumaczenie: Rafał Solecki